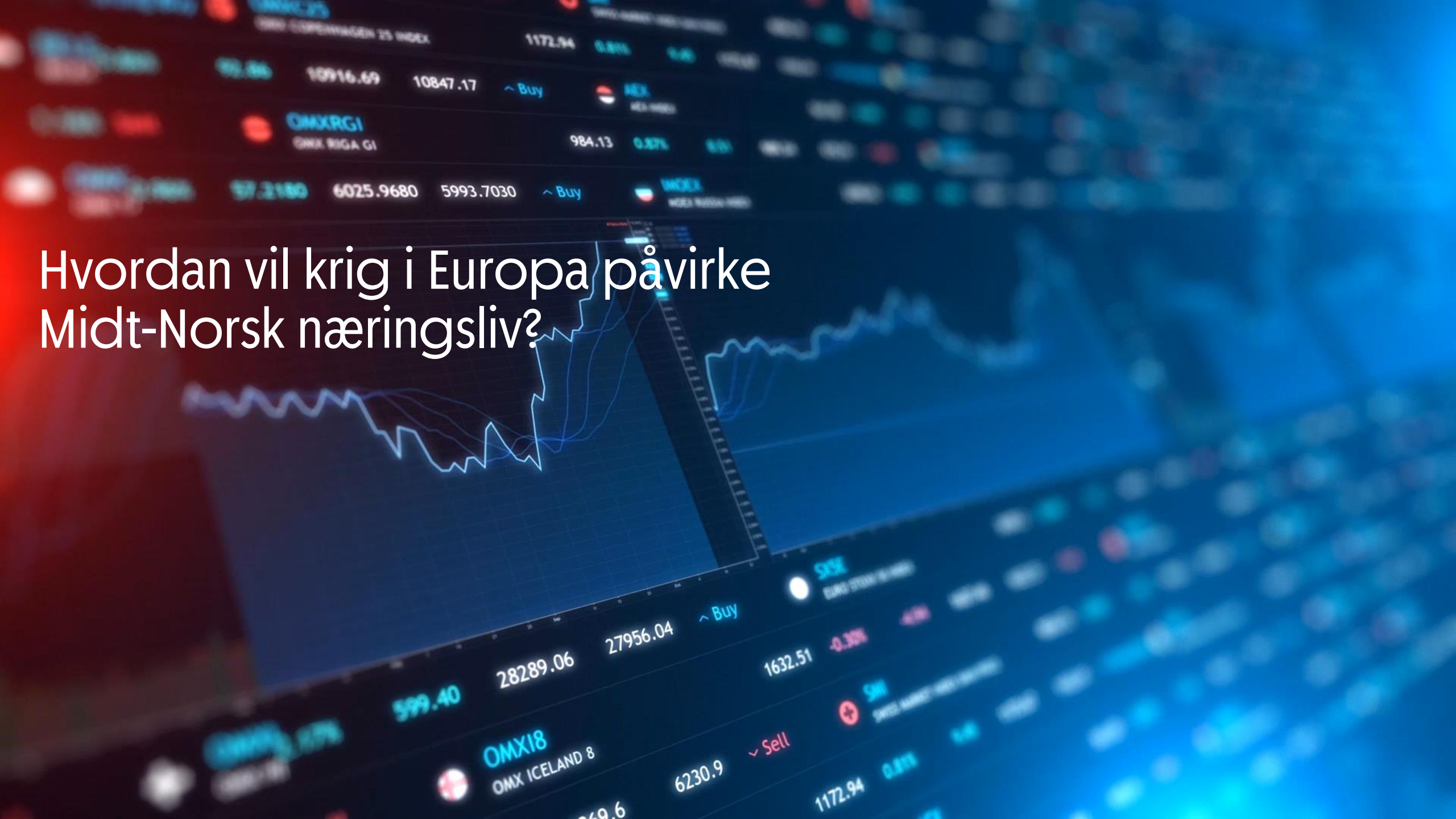

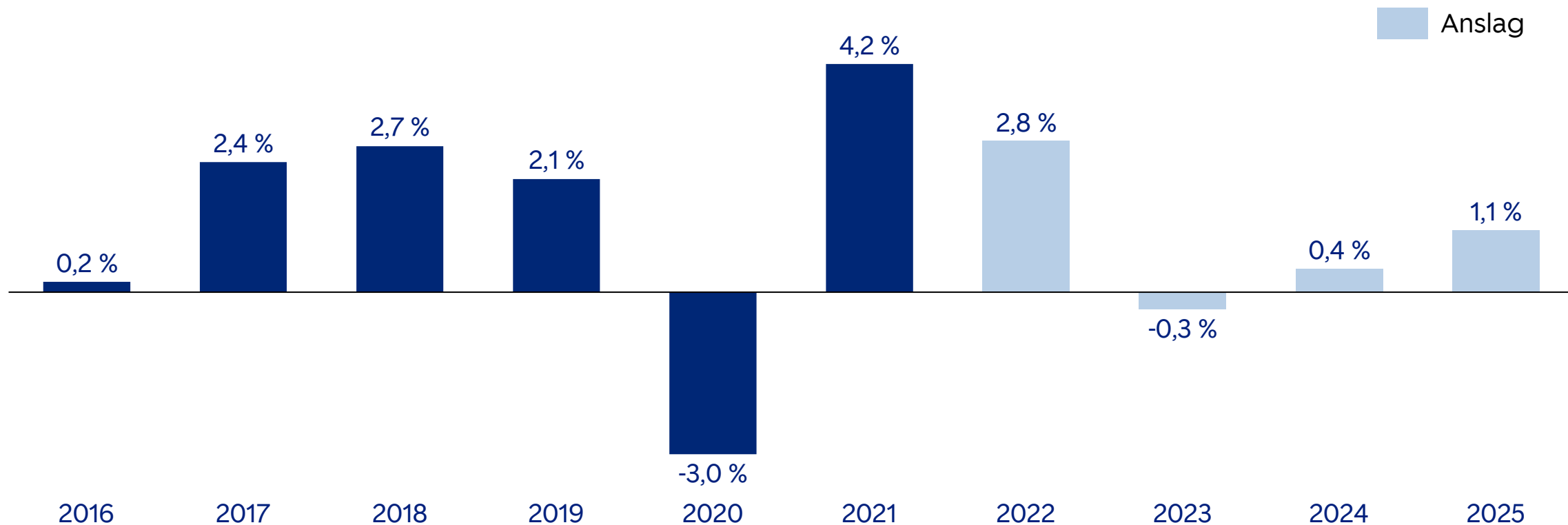
Hvordan vil krig i Europa påvirke
Midt-Norsk næringsliv?

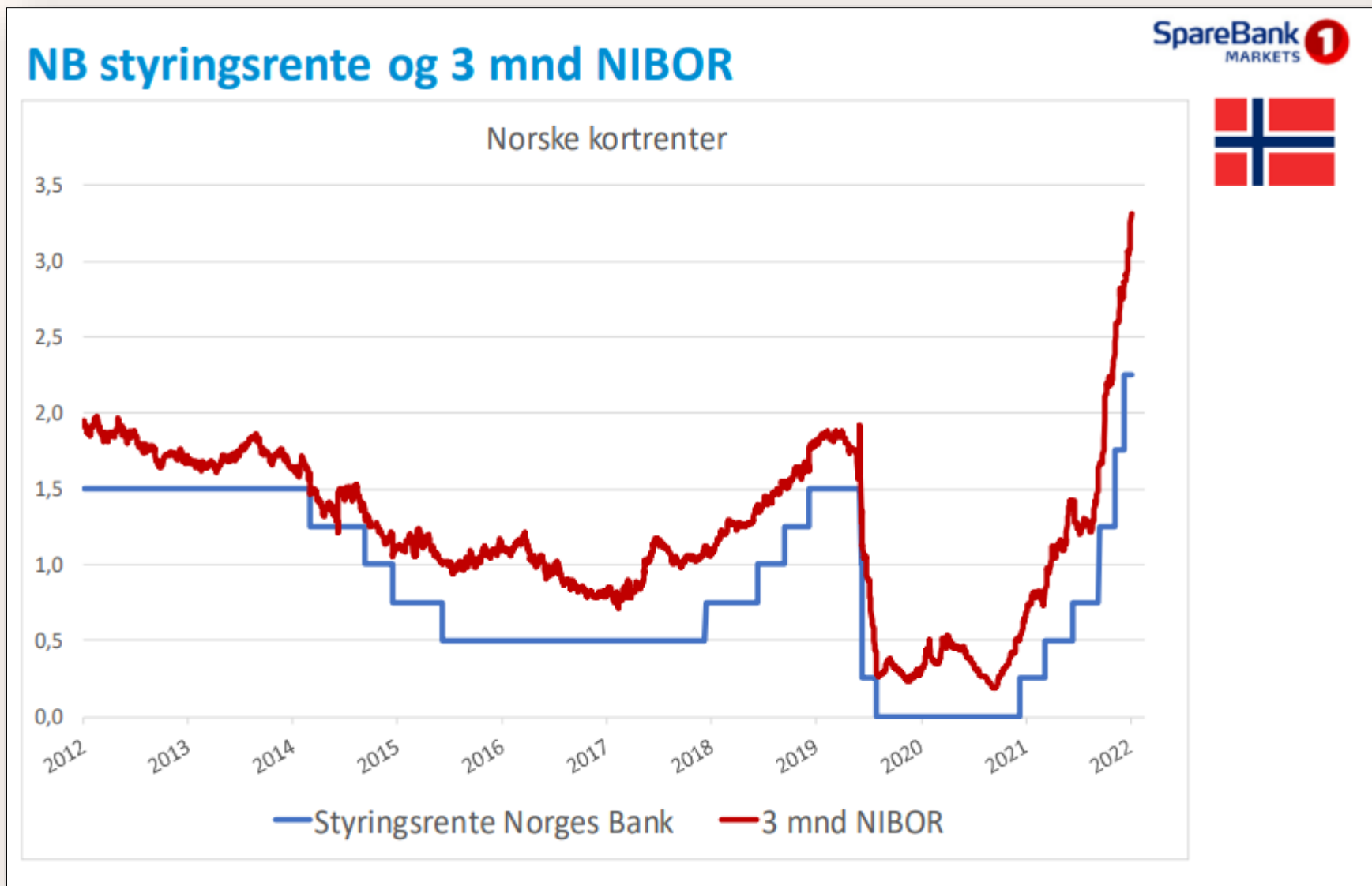
Norsk økonomi – BNP for fastlands-Norge

Aktiviteten i norsk økonomi er høy, og arbeidsledigheten er svært lav. Samtidig er det klare tegn til at kapasitetsutnyttningen nå avtar.

Høye priser og økte renter ventes å dempe etterspørselen fremover. Norges Bank anslår at den økonomiske aktiviteten blir lavere neste år enn i år, og at den deretter vil øke. Sysselsettingen ventes å falle de to neste årene. Arbeidsledigheten ventes å stige noe, men fra et lavt nivå.

Rentene trekker oppover – det blir dyrere å ha gjeld

SpareBank 1
MARKETS

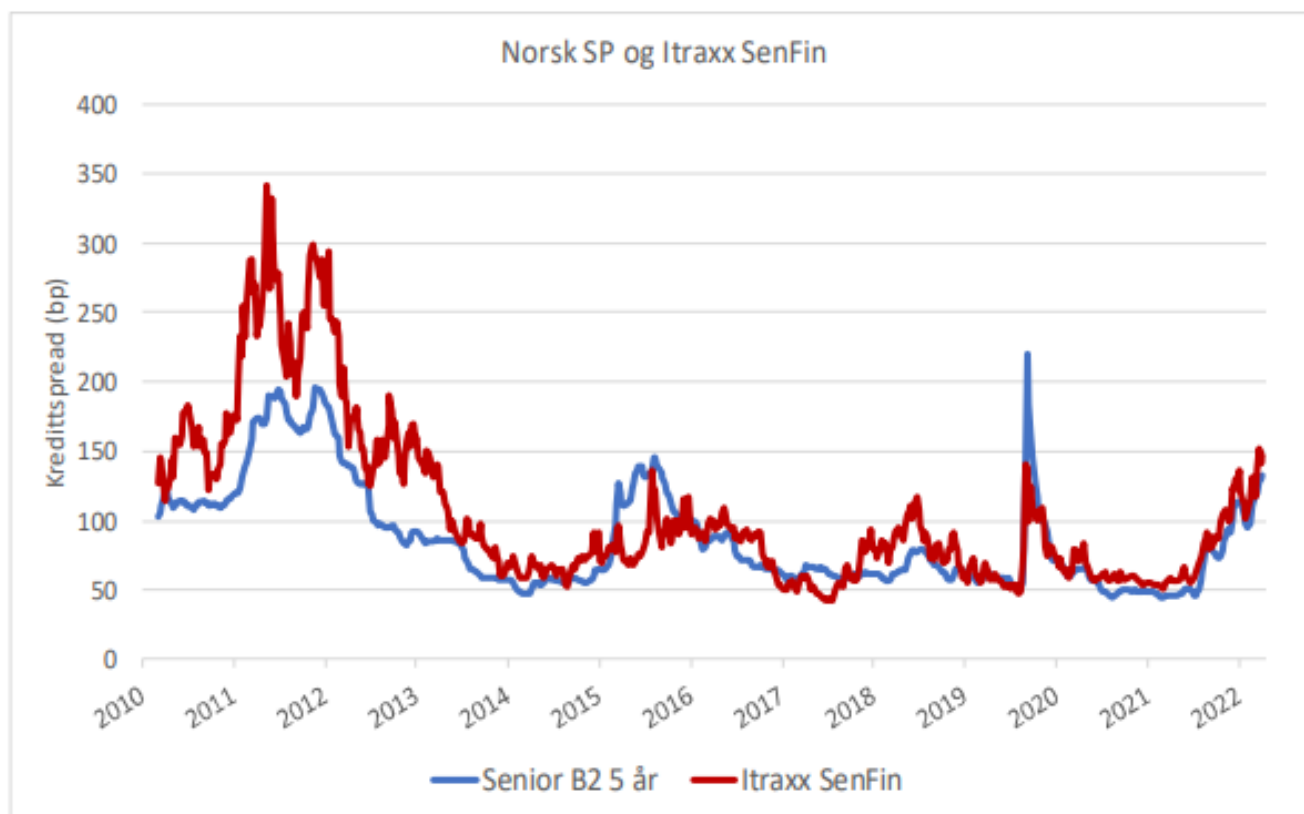
- Det har vært en enorm bevegelse i utviklingen av Nibor og vi må tilbake til perioden før finanskrisen for å finne like høye rentenivåer.
- Styringsrenten ble i siste møte satt opp fra 1,75% til 2,25%. Til tross for det så er det et kraftig gap mot Nibor – nærmere 1,15%
- Rentekurven ligger høyere i dag enn den gjorde for 90 dager siden og forventningene til nibor-utviklingen topper ut på 3,75% + om ett år
- Vi ser altså tegn til en utflating, riktignok etter en kraftig reprising.
- Historisk er vi til tross for denne endringen på veldig lave rentenivåer

SpareBank 1
SMN

Samtidig øker risikopremiene i kredittmarkedet – innlån blir dyrere og regninga havner hos kundene

Senior 5 år: NOK vs Itraxx SenFin

SpareBank 1
MARKETS

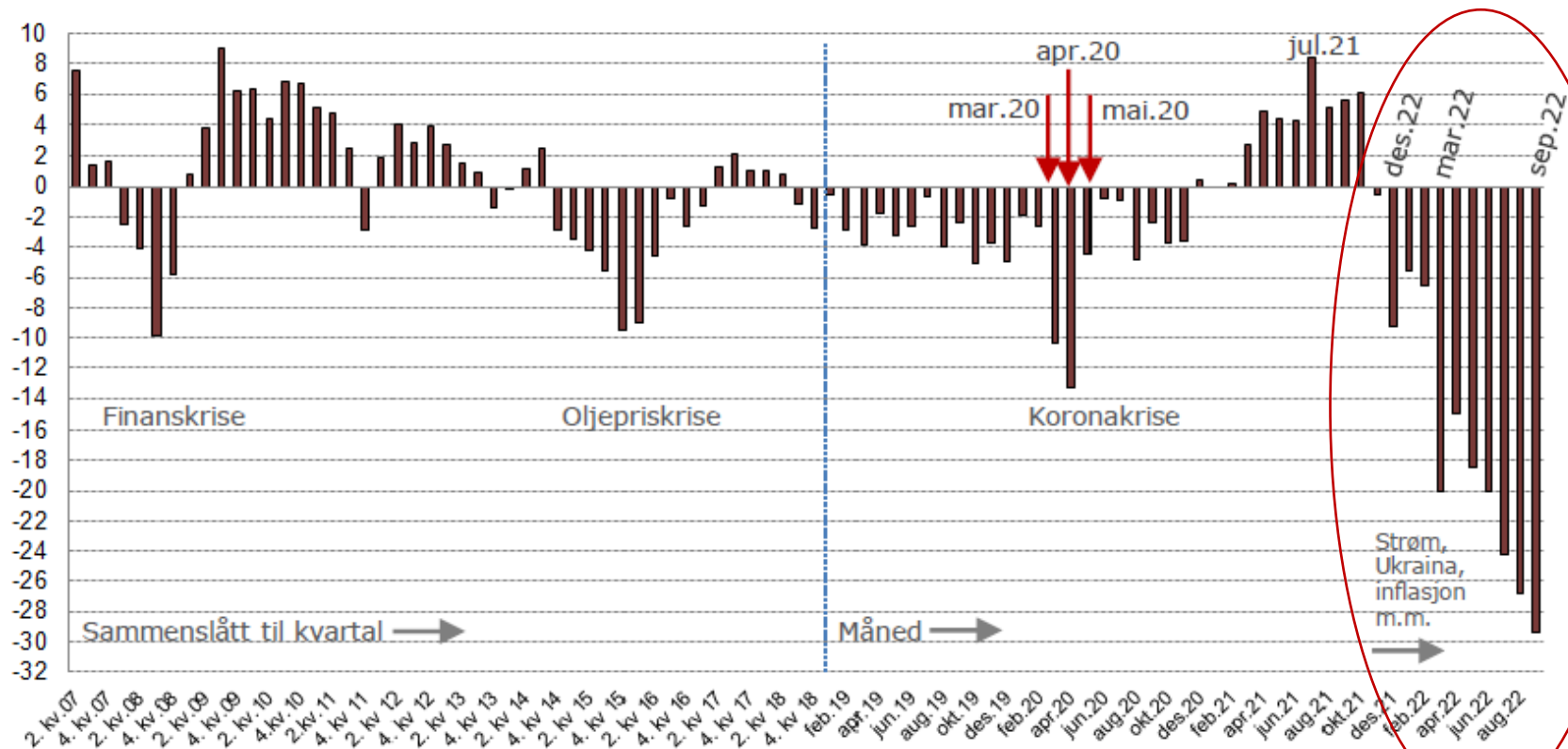
- Det er for øyeblikket store markedsbevegelser og prisen på funding har økt kraftig i 2022
- Marginalfundingen for de større bankene har gått fra ca 0,5% i 2021 til 1,30% p.t uten at dette har gitt nevneverdige utslag i niborpåslagene til kundene
- Mange banker har tatt ned løpetid på lån og opererer med løpetider ned mot 2 år. Låntakere som nå har forfall vil sannsynligvis oppleve kraftig økning av marginer.
- Det er mye som tyder på at bankene nå begynner å tilpasse seg nytt marginregime – regninga flyttes fra bankene og over til høyere kundemarginer gjennom økning av kundemarginer.

Rekordlav forbrukertillit

Om CCI = Consumer Confidence Index

Indeksen(CCI) er et anerkjent internasjonalt mål på forbrukernes tillit, og brukes i alle EU-land.

Siste 12 mnd	okt	nov	des	jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep
CCI	6,1	-0,5	-9,2	-5,6	-6,5	-20,0	-14,9	-18,4	-20,1	-24,2	-26,8	-29,4

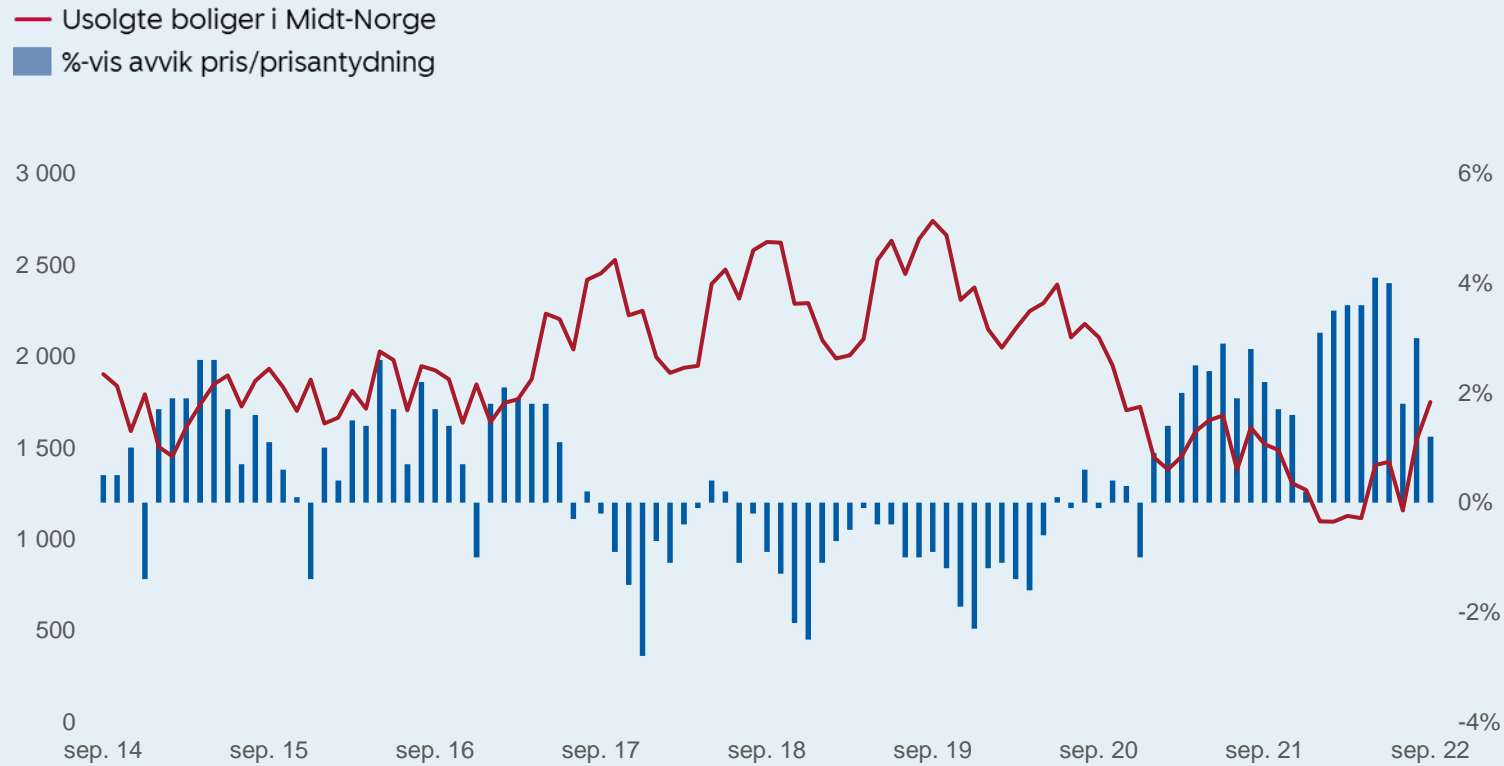

Det er lag på lag med kriser og bekymringer som gir tydelig utslag i den rekordlave forbrukertilliten i den norske befolkningen. Prisvekst i form av stadig høyere utgifter til strøm, drivstoff, mat, klær og høyere rentekostnader påvirker lommeboka her og nå, men også utsiktene til fremtidig forbruk.

Det gjenspeiles i en rekordlav kjøpsindeks, som sier noe om sannsynligheten for kjøp av større forbruksvarer, bil, bolig og oppussing kommende 12 måneder,

Brems i boligmarkedet

Utvikling i boligsalg Midt-Norge

- **Etter sterk utvikling gjennom pandemien ser det nå ut til at boligmarkedet bremses opp** flere boliger til salg, færre på visning og tregere salgstakt innenfor både nybygg og bruktbolig
- **Kredittveksten (K2) i boliglån er avtagende** vi forventer å se at renteøkningene får gjennomslag i økonomien og at kjøpekraften og forbruket blant husholdningene dempes noe
- **Bankene melder om økt bruk av avdragsfrihet** vi tror flere kommer til å ha behov for fleksible løsninger og rådgivning om sin personlige økonomi i tiden fremover

Hva skjer egentlig i økonomien?

- Pandemi: kraftig globalt negativt produktivitetssjokk. Da vi trodde det endelig var over.....
- Krigen i Ukraina: ny runde som kan vare enda lenger
 - Forsyningsproblemer
 - Handelsrestriksjoner og proteksjonisme
 - Statsgjeld er historisk høy i mange land og må økes ytterligere for å finansiere forsvar
 - Militær opprusting betyr at ressursene forskyves til en lite produktiv sektor
 - Geopolitiske spenninger som vil vare lenge
 - Inflasjon skaper rentepress – negativ spiral
- Klimakrise
 - Høye energi- og råvarepriser vil skape utfordringer
 - Den politiske støtten til å gjennomføre det grønne skifte kan bli mindre
 - Krigen har avslørt sårbarhet knyttet til kjernekraftverk
 - Løsning av klimakrisen krever et godt globalt samarbeidsklima.
 - Tillit må gjenoppbygges – hvis mulig

Skillet mellom avkastning og ESG arbeidet var et reelt skille i «gamle dager», men nå blir det integrert

Oljefondet vil be om nullutslippsmål fra alle selskapene det investerer i

Oljefondet følger opp de nye retningslinjene på klima som Stortinget kom frem til tidligere i år, og utelukker ikke nedvalg i verstingselskaper som en «siste utvei»

3 MIN | PUBLISERT: 20.09.22 — 07.00 | OPPDATERT: 8 DAGER SIDEN

Oljefondssjef Nicolai Tangen legger frem en klimaplan. (Foto: Gunnar Lier)

Hvis du som selskap ikke jobber aktivt med dette, så er det ingen som vil jobbe hos deg, det er ingen som vil kjøpe produktene dine, det er ingen banker som vil låne deg penger og det er ingen forsikringselskaper som vil forsikre deg.

Du har rett og slett ikke en business.

Nye kriser truer, men norsk næringsliv er vant med å håndtere store endringer og kriser

2000
IT-boble

2003
Norsk havbruk i dyp krise

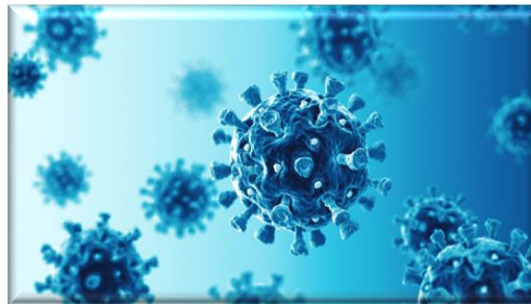
2008
Finanskrisen

2016
«Oljekrise»

2020
Pandemi

2022
Krig i Europa

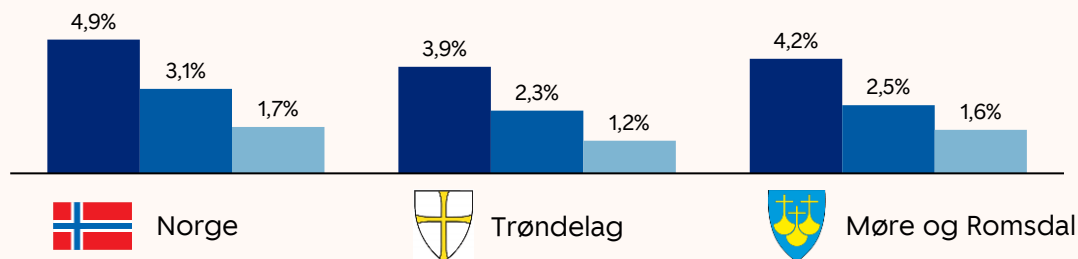
Midt-norsk økonomi er robust under utfordrende makroforhold

Rekordlav arbeidsledighet

Sterkt arbeidsmarked med knapphet på arbeidskraft. Laveste ledighet i Nordland og Trøndelag

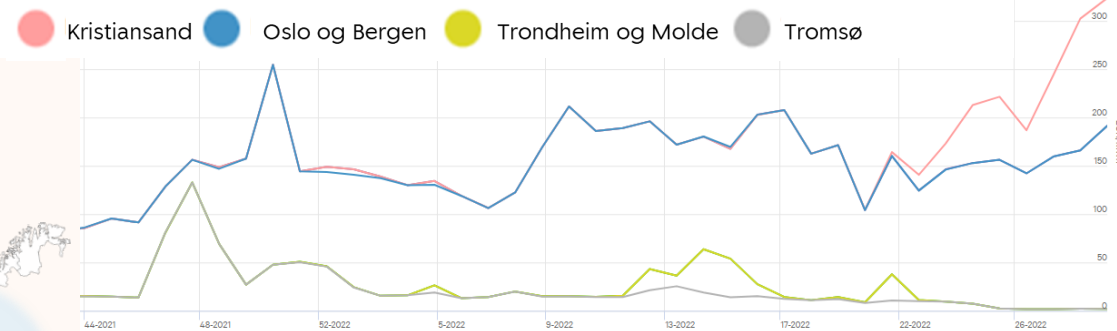
Helt ledige i prosent av arbeidsstyrken

■ Juli 20 ■ Juli 21 ■ Juli 22

Relativt lave strømpriser i Midt-Norge

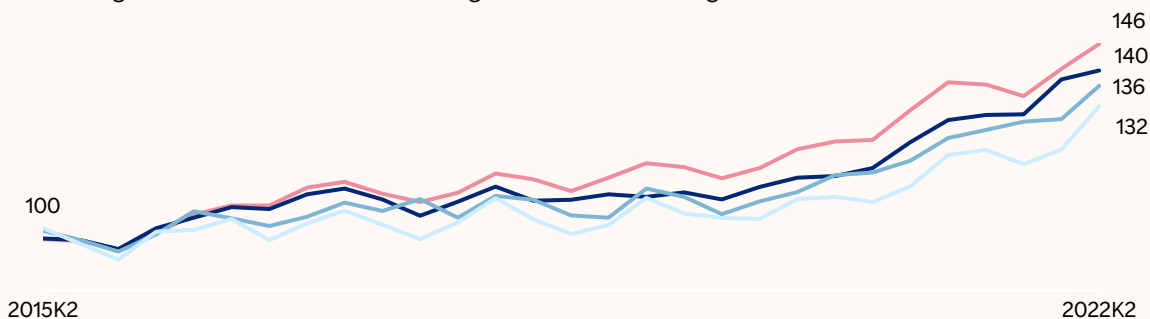
Magasinfylling og svakere påvirkning fra det europeiske kraftmarkedet har gitt lavere strømpriser og volatilitet i Midt-Norge og Nord-Norge sammenlignet med øvrige strømregioner

Lavt tilbud av boliger og økte boligpriser

Høy prisvekst i Trondheim, dog noe under nasjonalt nivå

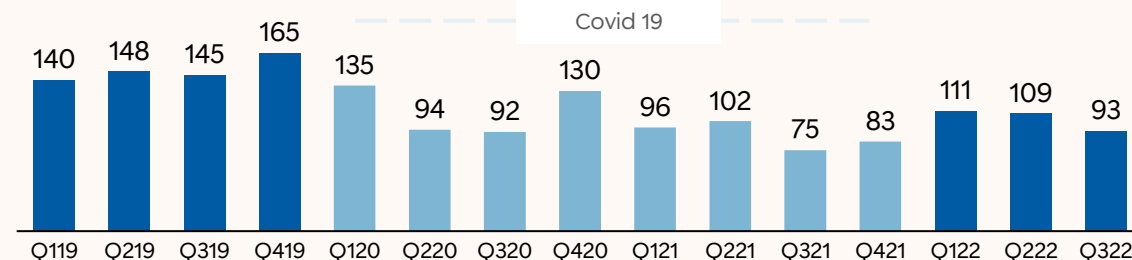
— Norge — Trondheim — Trøndelag eks. Trh — Møre og Romsdal

Mot normalisering av konkurser

Fortsatt ikke tilbake på pre-pandemi nivå i antall konkurser, men ser økning innen varehandel og tjenesteyting i september. SB1 SMN sin konkursandel er på 9,6 % siste 12 mnd

Antall konkurser i Trøndelag og Møre og Romsdal

Kilder: Hovedtall arbeidsmarkedet NAV, SSB Boligpriser, Market data NordPool og Brønnøysundregisteret

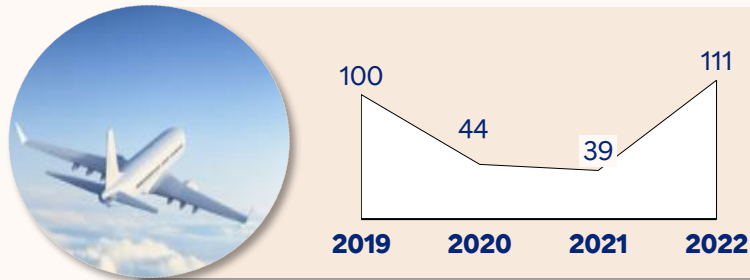
Hvordan har våre kunders handlemønstre og forbruk utviklet seg fra 2019 – sept 2022

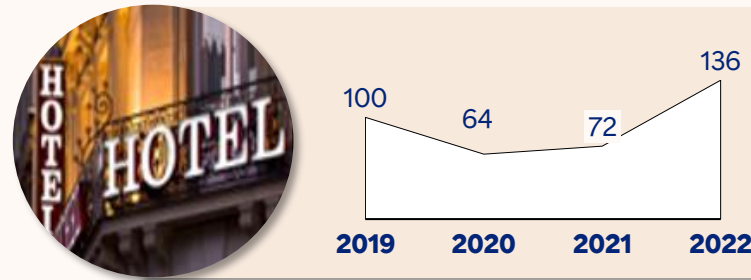
Oppdater med
oktobertall etter 31 okt.

Forbruket hos våre kunder før pandemien og frem til i dag (andel av 2019)

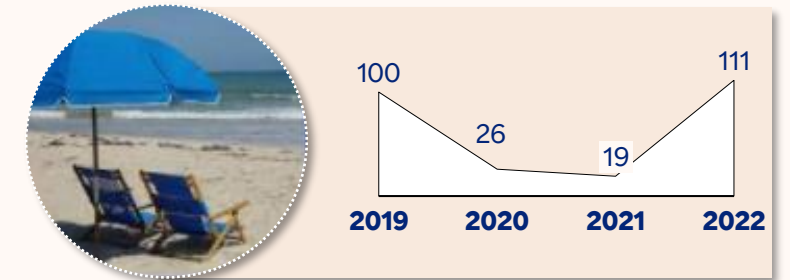
Flyreiser

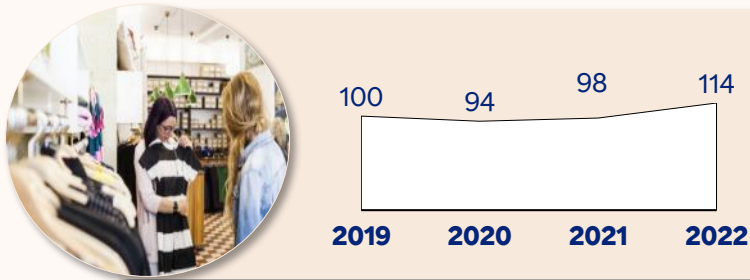
Hotell og overnatting

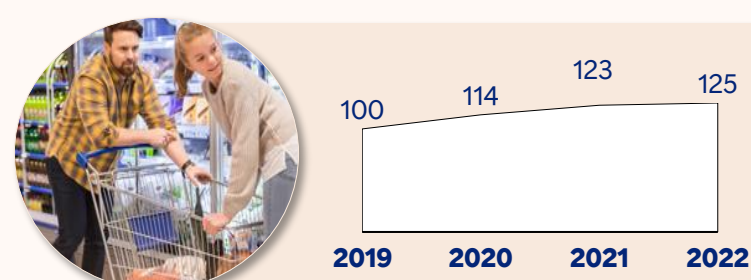
Reisebyrå

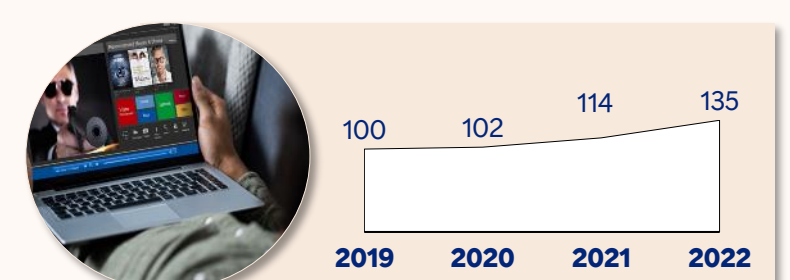
Klær, kosmetikk og sko

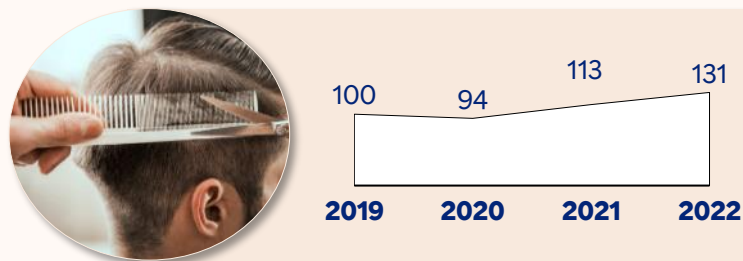
Dagligvare

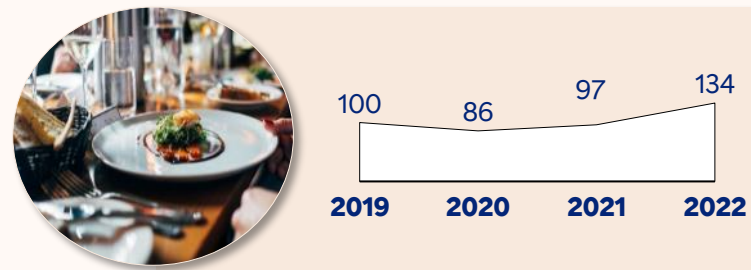
Fritid, hobby og underholdning

Frisør

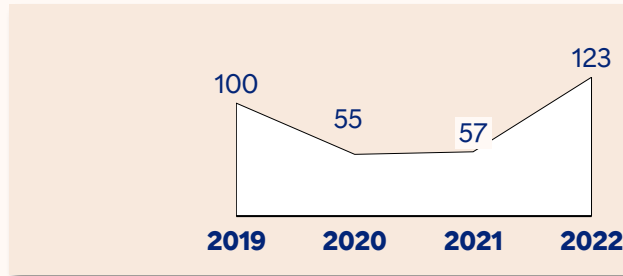

Kiosk, cafe og restaurant

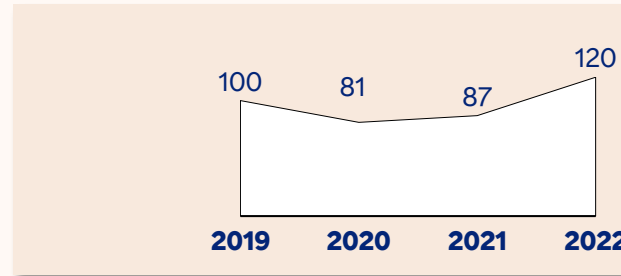

Forbruket hos våre kunder før pandemien og frem til i dag (andel av 2019)

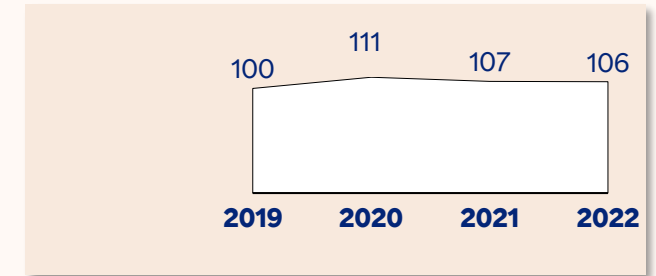
Reise og overnatting

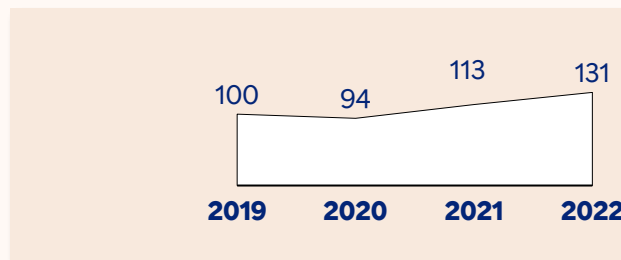
Transport eks. drivstoffpumpe

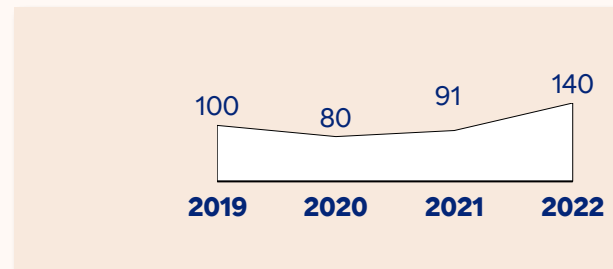
Sportsutstyr

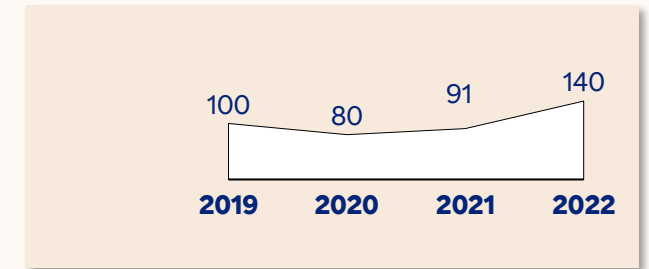
Dyrehold

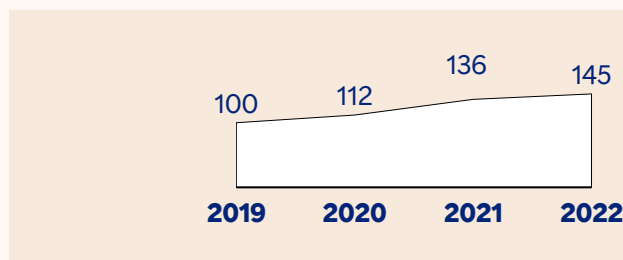
Barn

Kjøp av tjenester

Hage, oppussing og hjem

Oppdater med
oktobertall etter 31 okt.

Usikre vekstutsikter og nedjusterte fremtidsutsikter

Endring til negative utsikter for bygg og anlegg, næringseiendom, varehandel, fiskeri og havbruk

Varehandel

Status ■ Utsikter ▾

Bygg og anlegg

Status ■ Utsikter ▾

Fiskeri

Status ■ Utsikter ▾

SpareBank 1
SMN

Bransjeindikator

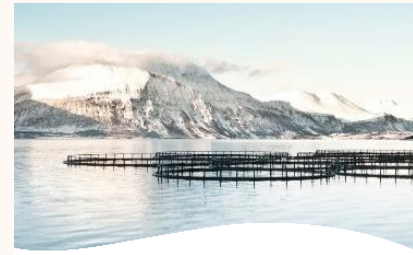
Offshore

Status ■ Utsikter →

Landbruk

Status ■ Utsikter →

Havbruk

Status ■ Utsikter ▾

Næringseiendom

Status ■ Utsikter ▾

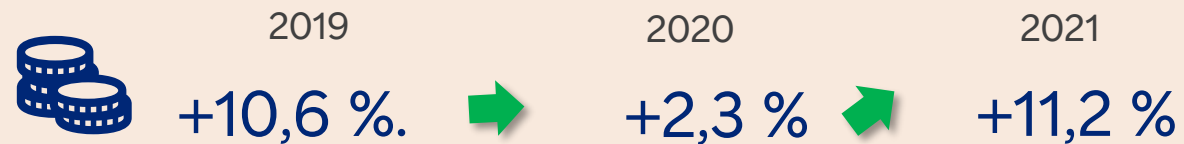
Regnskapsanalysen for Midtnorske bedrifter med avlagt regnskap for 2021

Bedrifter med omsetning større enn 1 mill. i 2019 og 2021

Midt-Norge

Omsetning

Andel med negativt driftsresultat

Driftsmargin

Andel med negativ EK

Andel med negativt årsresultat i 2021 ved 3% økning i renten

Fosen (Ørland, Indre Fosen, Åfjord, Osen)

Omsetning

2019	2020	2021
+16 %	-1 %	+9 %

Andel med negativt driftsresultat

2019	2020	2021
24,9 %	24,3 %	23,9 %

Driftsmargin

2019	2020	2021
5,6 %	5,9 %	5,7 %

Andel med negativ EK

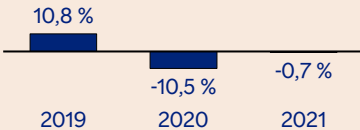
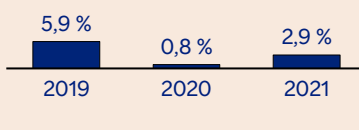
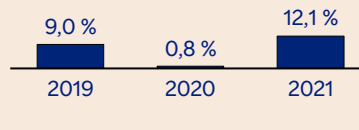
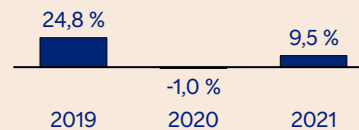

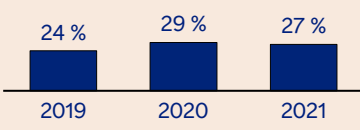
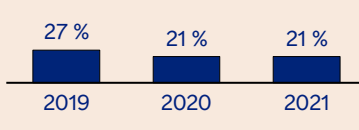
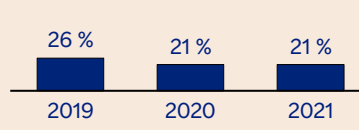
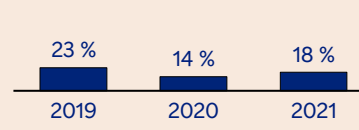

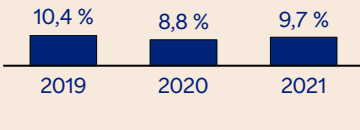
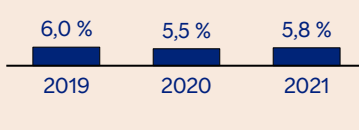
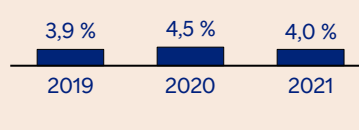
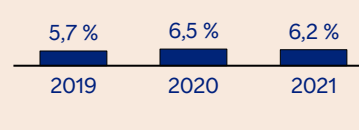

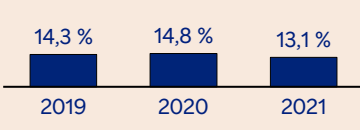
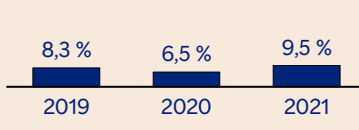
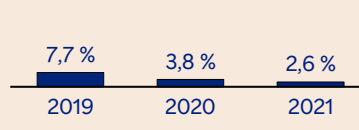

2019	2020	2021
10,7 %	9,7 %	9,7 %

Bransje (tall for 2021) Omsetningsvekst Driftsmargin

HAVBRUK	84%	14%
KRAFT	47%	9%
FISKERI OG FISKEINDUSTRI	18%	4%
INDUSTRI	16%	4%
HOTELL / RESTAURANT	13%	9%
Totalsum	9%	6%
TRANSPORT OG LAGRING	6%	2%
ØVRIGE	5%	5%
EIENDOM	5%	28%
VAREHANDEL	2%	4%
BYGG OG ANLEGG	-2%	3%
MARITIM INDUSTRI / VERFT	-2%	11%
TJENESTEYTING OG KOMMUNIKASJON	-5%	12%

Fosen (Ørland, Indre Fosen, Åfjord, Osen)

Omsetningsgrupper	1 – 5 mill.	5 – 20 mill.	20 – 100 mill.	Over 100 mill.
Omsetning 2021	0,6 mrd.	1,7 mrd.	3,1 mrd.	6,0 mrd.
Antall bedrifter	237	169	78	22
 Omsetningsvekst				
 Andel med negativt driftsresultat				
 Driftsmargin				
 Andel med negativ egenkapital				

SpareBank 1 SMN

EiendomsMegler 1

SpareBank 1 Regnskapshuset

SpareBank 1 Finans

SpareBank 1 Bilplan

SpareBank 1 Markets

SpareBank 1 Forsikring

Allegro Kapitalforvaltning